
Jávor István filmrendezővel való találkozás három éve működő filmklubunk emlékezetes eseménye marad. Személyében a Fekete Doboz egyik alapítóját üdvözölhettük a januári filmklub rendhagyó találkozásán, 16-án. A Fekete Doboz néven ismertté váló értelmiségi kezdeményezés a második nyilvánosság megteremtését célozta a 80-as években. Az Alapítvány szándékait a rendszer-váltás előtti, még osztatlan demokratikus ellenzéki szellemisége hatotta át, többek között a szólás– és gondolatszabadság megvalósításáért. Jávor István kordokumentátor, szociofotós ennek az ellenzéki hiteles képviselője ma-

radt mai napig. Az Óvás Egyesület tagjaként sokat tett a VII. kerület zsidó történelmi értékeinek megörökítéséért. Különleges hangulatú fotói még most is láthatók a kispesti kápolna épületében. Ő az az ember, aki tudja és minden emberi gesztusával közvetíti: a múlt jelent formáló erő lehet, hogy szabadság csak az egész lélekből fakadhat, s akkor egészséges egy társadalom, ha ezt a személyes teljességet befogadni és elfogadni képes.

Jávor István *Krassó Miklósról* készült dokumentumfilmje egy fiktív kommunikációs térbe ültette a filmklub látogatóit. A kamera oly keresetlen közvetlenséggel volt jelen a film életterében, amely előidézte, hogy a rendezővel együtt minden néző egy kicsit a filmfelvevő mögöttes terében érezhesse magát. Ettől az elevenen ható hétköznapiságtól vált megrendítő erejűvé a filmdokumentum. A beszélgetés közegébe kerültünk az 1986-ban meghalt, különös kisugárzású filozófussal, akinek meg nem vágott monológja nem egyszerű önvalómásként, hanem a példázat erejével hatott mindenkire. Tekintete, gesztusai napokon keresztül kísérték mindenkit éppúgy, ahogy gondolatai. Felrázó és megrázó élményt kaptunk Jávor Istvántól, s csak remélhetjük, hogy máskor is ellátogat hozzánk, hogy vele együtt nyilvánvalóvá váljon fekete dobozba zárt titok, hogy a film nyersanyaga eszköze lehet a lényeges megismerésnek, s a tények értelmezésre szólítsák mindazokat, akik a velük való szembenézésre vállalkoznak.

a

Meghívó
Minden
érdeklődő
számára

A filmvetítés időpontja

2008. januás 16-án
szerdán
18,30 órakor

Vagyok, aki vagyok
című „Fekete Doboz”-
film
vetítése

Krassó Miklós
filozófusról, a
demokratikus ellenzék
egykori képviselőjéről

Meghívott vendégünk
Jávor István,
a film rendezője

XIX. Kispest
Fő u. 110.

Krassó Miklós (Bp., 1930. nov. 29. - London, 1986. jan. 10.): filozófus, politológus, ~ György költő, politikus bátyja. Tizenöt évesen lépett be a kommunista pártba. Nem érettségizett ugyan, ellenben Lukács György támogatásával bekerült a budapesti tudományegyetemre, ahol filozófia szakon tanult. Lukács György köréhez tartozott. Irodalomesztétikai és marxista filozófiai tanulmányai jelentek meg folyóiratokban (*Társadalmi Szemle, Fórum*) és a *Szabad Nép* c. napilapban. 1949-ben katonai szolgálatot teljesített. Az 1956-os forradalom alatt szerepet vállalt a Nagybudapesti Munkástanács megszervezésében. 1956 novemberében Bécsbe menekült, majd Angliában telepedett le. Az oxfordi egyetemen ösztöndíjjal tanult. Mélyre hatóan foglalkozott Trockijjal és a marxista ideológiával. Az *Irodalmi Újság*ba tanulmányt írt Bibó Istvánról. Munkatársa volt a *New Left Review* c. folyóiratnak, részt vett az angol "újbaloldali gondolkodás" népszerűsítésében is.

Krassó Miklós szuggesztív egyénisége mindenkit rabul ejtett, ám nem volt hajlandó gondolatait írott formába önteni, egy Trockijról szóló tanulmánya kivételével. Két, vele készült videofelvétel, ami utána maradt.

A két videofelvétel szerkesztet formája ez a film.